*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 98. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ТРАВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 26, 1961 No. 98. VOL. LXVIII.

ЙОСИП ЛИСОГІР ОДНОДУШНО ОБРАНИЙ НА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ А СТЕПАН КУРОПАСЬ НА ЗАСТУПНИКА

ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ОПОРОЖНЕНЕ СТЕПАНОМ КУРОПАСЕМ МІСЦЕ В КОНТРОЛЬНІЙ КОМІСІЇ. — ДЕБАТИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ ВИПОВНИЛИ ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Йосип Лисогір

Степан Куропась

Іван Кокольський

Союзівка, Кергонксон. — Йосип Лисогір, дотеперішній заступник головного предсідника Українського Народного Союзу, а від смерти сл. п. Дмитра Галичина 26-го березня ц. р. виконуючий обов'язки головного предсідника, був однодушно обраний на головного предсідника цієї великої організації, а інж. Степан Куропась, дотеперішній секретар Головної Контрольної Комісії, також однодушно обраний на опорожнений Йосипом Лисогором пост заступника головного предсідника. Опорожнений інж. Ст.Куропасем місце в Головній Контрольній Комісії зайняв однодушно обраний на цей пост дотеперішній головний радний Іван Кокольський. Вибір переведено, згідно з статутом УНСоюзу, пізнім вечером під кінець 3-го дня нарад річної сесії Головного Уряду УНСоюзу, в середу 24 травня 1961 р. Заприсяження обраних урядовців перевів голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан.

Вибір відбувся згідно з 31 пар. статуту Українського Народного Союзу, який передбачає заповнення опорожнених постів в Головному Уряді перед звичайною конвенцією. На опорожнений пост головного предсідника п. Йосип Лисогір був одиноким кандидатом. Натомість на опорожнений п. Й. Лисогором пост заступника головного предсідника поставлено — згідно з постановою статуту — кандидатуру другого кандидата на попередній конвенції, адв. Михайла Пізнака. Його кандидатуру зголосив формально головний контролер Петро Кучма. Також на опорожнене інж. С. Куропасем пост члена Головної Контрольної Комісії були зголошені кандидати з останньої конвенції д-р Василь Вишиваний, адв. Гулик, п. Зубальський, п. Кальба, п. Васильовський, адв. Малицький та п. Сквір, але збори вибрали однодушно нового кандидата, дотеперішнього головного радного Івана Кокольського. Опорожнений п. Ів. Кокольським пост в Головній Раді рішено залишити необсадженим з уваги на те, що найближча 25-та конвенція Українського Народного Союзу відбудеться вже в наступному 1962 році. Однодушний вибір відбувся в другому голосуванні.

Обговорення та прийняття звітів

Вибір головного предсідника, його заступника та одного члена Контрольної Комісії відбувся під кінець третьої сесії нарад Головного Уряду після вечері в середу 24 травня. Раніша і пополуднева сесії були в цілості заповнені дебатами над звітами головного секретаря д-ра Ярослава Падоха та головного касира Романа Слободяна членів Головної Контрольної Комісії і Головної Ради та редактора „Свободи". У звітах заторкнено й обговорено та вияснено багато важливих організаційних, господарських, фінансових, видавничих, культурних, громадських та інших проблем. Довгі дебати, в яких забирали слово всі учасники нарад, розгорнулися зокрема над звітами д-ра Я. Падоха, п. Р. Слободяна та ред. А. Драгана. Наради продовжуються в четвер 25 травня і на їх порядку є ще багато нових справ та ухвал для добра організації й української спільноти.

Пропущено 4 мільйони...

У звідомленні з першого дня нарад у „Свободі" з 24-го травня ц. р., у звіті гол. касира п. Р. Слободяна трапилась помилка, бо загальний прихід майна УНС в 1960 р. виносив $4.280,013.00, а не $280.013.00, як там було подано.

КОНГРЕС УХВАЛИВ $12 БІЛЬЙОНІВ НА ЛІТАКИ І РАКЕТИ

СПІЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИРІВНЮЄ РІЗНИЦІ МІЖ ПРОЄКТАМИ ОБИДВОХ ПАЛАТ

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів 24-го травня голосами всіх присутніх конґресменів (401:0) прийняла законопроєкт про те, щоб в найближчому фінансовому році на літаки, ракети і кораблі видати суму $12.368,000,000. Сенат прийняв подібний проєкт, але сума видатків на цю саму ціль є трохи більша — $12.590.000.000. Окрема спільна конференція, складена з сенаторів і конґресменів, мусітиме узгіднити різниці між обидвома законопроєктами, які признають більше видатків на далекосяжні бомбовики, ніж це робили президент Айзенгавер і Кеннеді, які предкладали оборонний бюджет. Одночасно з тим Комісія Збройних Сил в Палаті Репрезентантів веде переслухання в справі заключування контрактів без розписування перед тим конкурсів. Голова Комісії конґресмен Едвард Герберт заявив, що в цій ділянці діялися „неймовірні" надужиття, які ствердили урядовці Головного Рахункового Уряду. Докладні дані про це подадуть пізніше. Підкомісія Видатків в Палаті Репрезентантів опублікувала дані про переслухання, які відбувалися на закритих засіданнях в справі того, чи ЗДА відстають в порівнянні з СССР в ділянці продукції керованих ракет. Секретар оборони Роберт МекНамара зізнавав, що СССР на багато випереджує ЗДА щодо далекосяжних ракет. Але голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Лаймен Л. Лемніцер твердив пізніше, що ця різниця „може бути незначна". Але щоденник „Ню Йорк Таймс" в дні 7-го лютого ц. р. надрукував статтю про те, що взагалі немає жадної різниці між числом випродукованих далекосяжних ракет у ЗДА і в СССР. Справа ця була політичною проблемою під час виборчої кампанії, бо тоді демократичні кандидати твердили, що уряд президента Айзенгавера занедбав був цю оборонну ділянку, і внаслідок цього СССР випередив ЗДА. Секретар оборони МекНамара твердив пізніше, що ще і в 1963-му році ЗДА не зможуть надігнати СССР в продукції керованих ракет. Палата Репрезентантів і Сенат збільшили видатки на будову далекосяжних бомбовиків типу Б-70, Б-52 і Б-58, бо члени Конґресу вважають, що ці бомбовики гратимуть визначну ролю в обороні ЗДА ще і в найближчих роках, поки не буде потрібного числа далекосяжних керованих ракет. Головний контролер із Головного Рахункового Відділу Джозеф Кемпбелл заявив, що можна було заощадити коло $30 млн., коли б оборонні контракти заключали на основі конкурсів, коли окремі фірми могли б конкурувати щодо цін окремих проєктів.

В Міссіссіпі заарештовано 27-ох „їздців волі"

Джексон, Міссісіпі. — 24-го травня стейтова поліція заарештувала 27-ох „їздців волі", між якими були білі і кольорові прихильники скасування обмеження в автобусових почекальнях і в автобусах, які цим способом демонстрували проти расових обмежень в південних стейтах в ділянці міжстейтової комунікації. Ці „їздці волі", між якими було 25 неґрів і два білі, зайшли до почекальні на автобусовій станції, де домагалися харчів. Стейтова поліція їх заарештувала за те, що вони порушили стейтовий закон про расову сеґреґацію. Інших „їздців волі" заарештовано у відпочинкових льокалях, які були призначені тільки для білих. Генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді закликає прихильників скасування расових обмежень до того, щоб вони припинили свою боротьбу аж до того часу, коли успокояться пристрасті, які тепер є сильно розбурхані внаслідок подій, що були в місті Монґомері в Алабамі де були заворушення і арештування у зв'язку з поїздкою „їздців волі".

Президент закликає до пожертв на закуп тракторів для Кастра

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 24-го травня в окремому зверненні закликав всіх американців до пожертв на те, щоб якнайскорше можна було купити 500 тракторів, за які кубинський прем'єр обіцяв звільнити з полону 1.200 кубинських повстанців, які 17-го квітня брали участь у висадці на Кубі, де дістались в полон. Президент заявив, що всі ті, які „борються за волю, є нашими братами, а ми повинні допомогти своїм братам". В Конґресі критично відносяться до цього заклику. Президента, який знайшов прихильний відгук в державах Латинської Америки. Представник Білого Дому заявив, що Президент діяв як приватна особа, і що він сам, як приватна особа, зможе жертвувати на цю ціль якусь суму.

Конґресмен Анфюзо домагається, щоб ЗДА випустили „сателіт миру"

Вашинґтон. — Конґресмен-демократ із Брукляну Віктор Анфюзо заявив на пресовій конференції, що він вносить до Конґресу резолюцію, в якій домагається, щоб ЗДА ще перед Різдвом цього року випустили в космічні простори „Сателіт миру", який був би ясно освітлений, і який постійно передавав би „звернення про мир між людьми і братерство" по цілому світі. Конґресмен Анфюзо домагається, щоб цей сателіт випустити по змозі якнайшвидше. Анфюзо є членом Наукової і Астронавтичної Комісії в Палаті Репрезентантів. Він каже, що „сателіт миру" мав би передавати американське звернення про мир і братерство в світі всіми більшими світовими мовами.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді перед** виїздом до Европи відпочиватиме в своєму домі в Гаянніс Порті. Але це не буде дійсний відпочинок, бо вполудне в понеділок він відлетить до Бостону, де промовлятиме на демократичному прийнятті. Звідтам вернеться до Гаянніс Порту, звідки у вівторок 30-го травня відлетить до Ню Йорку, де конферуватиме з ізраїльським прем'єром Дейвідом Бен Ґуріоном, а увечері того ж дня промовлятиме на прийнятті в готелі Валдорф Асторія. Того ж дня о год. 9:30 увечері він, разом із дружиною, яка тоді прибуде до Ню Йорку, відлетить до Парижу.

● **В Сент Луїсі,** Мізурі астронавт Ален Б. Шеперд разом із іншими астронавтами та з інженерами Летунської Корпорації Мек Данелла обговорював справу тих кабін, в яких мали б літати астронавти під час подорожі в космічні простори. Шеперд вже літав в кабіні, яку випродукувала ця Корпорація, але цю кабіну постійно поліпшують на основі досвіду першого американського астронавта.

Райніє III з дружиною відвідали Білий Дім

Вашинґтон. — Монакський князь Райніє III і його дружина Ґрейс, колишня американська фільмова зірка Ґрейс Келлі, відвідали в минулу середу Білий Дім, як гості Президента і його дружини. Вони були з Президентом, його дружиною і сімома іншими особами на спільному обіді та загалом перевели в Білому Домі дві години. Президент зараз після обіду пішов до свого бюра, але вийшов ще попрощатись з гістьми при їх від'їзді. Монакська пара має двоє дітей так само, як Президент і його дружина, а їх 4-річна донечка зветься Кароліна, так само, як 3-річна донечка панства Кеннеді. Монакська пара від'їхала з Вашинґтону до Филаделфії, родинного міста княжни Ґрейс, а кінець цього тижня плянують перевести в Ню Йорку. Вертаються до Европи в половині найближчого тижня.

Сергій Литвиненко відзначений за скульптуру „Гетьманівна"

На виставці Американської Ліґи Професійних Мистців, що відбулася нещодавно в ґалерії Салмаґанді Клюбу при 5-ій Евеню в Ню Йорку, наш знаний скульптор Сергій Литвиненко отримав почесне відзначення за свою скульптуру в бронзі „Гетьманівна". Ця скульптура відома нашому громадянству з недавньої виставки в Українському Інституті Америки. Крім С. Литвиненка, участь у тій виставці брали ще мистці Л. Кузьма і Л. Морозова. Одночасно С. Литвиненко виставив свою бронзу „На чатах" у „Сальоні Незалежних" у Парижі, в якій було 982 експонати. Чільний паризький мистецький часопис „Арте" приніс її репродукцію у своєму випуску з 16 травня ц. р., як „вирізнену критикою з-поміж багатьох інших скульптур".

ЗДА проти приїзду до Вашинґтону прем'єра Південної Кореї

Сеул. — Лідери військового правління в Південній Кореї зазнали прикрого морального удару, бо американський уряд відмовився прийняти тепер відвідини нового військового прем'єра. Правда, цей прем'єр, ген. Чанґ До Юнґ, сам винуватий, що його здискредитовано, бо він заповів свій виїзд до ЗДА без попереднього запиту дипломатичним способом, без журби за те, чи президент Кеннеді має час, чи ні, та без порозуміння навіть з амбасадою ЗДА в Сеулі. Ген. Чанґ До Юнґ, лідер цьогомісячного військового перевороту в Південній Кореї і прем'єр нового уряду, зложеного з самих високих старшин, заявив, що він „негайно" поїде до Вашинґтону, щоб з'ясувати дійсну ситуацію в Південній Кореї безпосередньо президентові Кеннеді й державному секретареві Дінові Раскові. Згодом названий генерал спростував ту свою заяву настільки, що він поїде до ЗДА, як мога найшвидше. У зв'язку з цим газети повідомляють, що між військовим правлінням в Південній Кореї та головним командантом Об'єднаних Націй, до складу яких формально входять і збройні сили Південної Кореї, генералом Картером Меґрудером не прийшло ще до згоди, бо корейська військова хунта не затвердила проєкту такого порозуміння. У чому полягає розбіжність становища — не сказано, але загально відомо, що названий американський генерал домагався повороту на військові позиції 7.000 південно-корейських вояків, знятих самовільно генералами для політичного перевороту в заплічні. Ген. Чанґа — коментують газети — не запрошено до Вашинґтону, а рішився він сам туди поїхати внаслідку дисонансів між ним та дипломатичними та військовими репрезентантами ЗДА в Кореї. Тому, що през. Кеннеді саме тепер готовиться до подорожі до Парижу й Відня, речник Білого Дому заявив, що приїзд ген. Чанґа тепер „несвоєчасний".

77 кубинських професорів проти професорів Гарвардського університету

Ню Йорк. — 77 професорів кубинських університетів, які як еміґранти, живуть у ЗДА, надрукували в щоденнику „Ню Йорк Таймс" із 24-го травня півсторінкове платне оголошення, яке є відповіддю на заяву професорів Гарвардського університету, які виступали в обороні Фіделя Кастра. Кубинські професори еміґранти стверджують, що колись західня демократія вела угодівську політику у відношенні до тоталітарного нацизму Гітлера, а тепер деякі демократи - ліберали пропонують подібне угодівство у відношенні до комуністичного тоталітаризму. Угодівство з комунізмом привело до поневолення цілої Східньої Европи, до панування комунізму в Китаї, бо були такі, що „китайських комуністів називали „аґрарними реформаторами". Що на Кубі є комунізм, в цьому ніхто не може і не сміє сумніватися, бо сам Кастро це потвердив 1-го травня цього року. Кубинські провідники, такі як Кастро і Ґевара, говорять про свій комунізм, — стверджують кубинські професори еміґранти, а бостонські професори їм не вірять. Кастро був комуністом від початку його революції, але ЗДА його підтримували аж до того часу, як він почав здійснювати свою комуністичну програму та конфіскувати приватну власність. Кубинські професори запитують американських, чому вони не пишуть відкритого листа до Кастра, та не домагаються щоб він шанував права і гідність людини, тільки звертаються в цій справі до свого президента Кеннеді.

Жіночі організації в ЗДА цікавляться умовами праці в Україні

Ню Йорк. — Американська організація „Вімен фор Фрідом" (Жінки для справи свободи), що має виховні антикомуністичні цілі на терені Ню Йорку, видала окремий кількасторінковий листок, присвячений умовинам життя і праці в Україні, особливо щодо жінок. Ту інформаційну статтю взято з ширшої англомовної доповіді про „Умовини праці в сучасній Україні" пера пані Марії Душник, секретарки вищеназваної американської організації. Говориться там про невільничі умовини праці українських жінок по містах і селах, про родинні, мешкальні, виховні й суспільні відносини, совєтські кацети, колгоспи й інші подробиці совєтського „раю". Той інформаційний листок-статтю розіслано різним американським жіночим організаціям.

ЗДА ДАДУТЬ $100 МІЛЬЙОНІВ БІЛЬШЕ НА ДОПОМОГУ АЗІЇ

Вашинґтон. — Віце-президент Линдон Джансон, вернувшись з своєї подорожі по країнах Південної Азії і Далекого Сходу, заявив, що уряд буде домагатись від Конґресу признання додаткових $100 мільйонів на економічну і військову допомогу південно-азійським країнам. Конкретно річ іде про Південний В'єтнам, Сіям і Пакістан, що є найвірнішими союзниками Америки. Віце-президент відвідав у своїй подорожі Південний В'єтнам, Формозу, Філіпіни, Індію і Пакістан. Він заявив, що ніодна з тих країн не просила в Америки війська для оборони, він з свого боку не обіцював ніякої американської військової інтервенції та що ніяка така інтервенція тепер не плянується. Але — щоб не виключати таких можливостей в майбутньому у зв'язку з непередбаченим розвитком подій, віце-президент Джансон ствердив, що коли б зайшла *потреба оборонити* свободу котрогось з своїх південно-азійських союзників, то ЗДА виконають свої зобов'язання. Джансон — стверджують часописи — стоїть під очевидним враженням того, що побачив в південно-азійських країнах, — особливо під враженням тамошньої бідноти. Він підкреслив конечність наполегливої і безупинної боротьби проти трьох лих: бідности, хворіб і неграмотности. Він заповів, що вже, мабуть, в найкоротшому часі Президент покличе до життя фінансових фахівців для уділювання порад недорозвиненим країнам Південної Азії, як найдоцільніше використати отримувану закордонну допомогу.

Линдон Джансон, вернувшись в минулу середу з двотижневої дипломатичної подорожі на військове летовище в Мериленді, гелікоптером прилетів зараз потім до Білого Дому. Його вітали Президент, члени уряду і амбасадори країн, що їх він відвідав був. Джансон склав понад одногодинне звідомлення зібраним в Білому Домі Президентові, державному секретареві Дінові Раскові і конґресовим лідерам. З Білого Дому він перейшов до Капітолю, до Сенату, де оваційно вітали його. В своєму звідомленні Джансон м. і. висловив стурбування, що так багато азійців мають фальшиве уявлення про Америку та її дійсні цілі в Азії. Він висловив надію, що його подорож розвіяла багато непорозумінь. Джансон заявився проти трактування південно - азійського простору „реґіонально" та „кусниями", а поручав ширший підхід і плянування на дальшу майбутність.

Хрущов запросив американського амбасадора на 4-годинну розмову

Москва. — Нікіта Хрущов запросив в минулий вівторок вечером (за східньо-европейським часом це була середа) американського амбасадора Люеллина Томпсона на показ американської мистецької їзди на совгах в Ленінському Спортовому палаці в Москві і перевів з ним чотири години на розмові в одній з тамошніх кімнат. Вони були разом на вечері, а приявними були тільки дружина американського амбасадора, син Хрущова Серґей і донька Олена, перекладач і кельнерки. Вечеря і розмова протяглась пізно в ніч. Про що була мова — нічого в пресі не сказано. Амбасадор заявив тільки коротко, що „ніщо не змінилось". За твердженням преси розмова стосувалась найближчої конференції Хрущова й през. Кеннеді, що відбудеться 3 - 4 червня ц. р. у Відні. Останній раз Томпсон бачив Хрущова ще в березні ц. р. у Новосибірську, коли вручив Хрущову листа від през. Кеннеді. Хрущов і Томпсон були короткий час на показі їзди на льоді, палко оплескували совгарів, а Хрущов післав їм за куліси велику китицю живих квітів. Після того вони вийшли на розмову і більше за залі вже не появились.

На час французько-альжирської конференції виарештовано націоналістів

Париж. — Під час того, як у малому містечку Евіян-ле-Бен на французько-швайцарському кордоні проходить конференція представників французького уряду і альжирсько - арабських націоналістів, на терені Франції переведено арештування найбільш відомих правих французьких діячів, що стоять у гострій опозиції до тієї конференції. 24-х таких лідерів вивезено до кацету, на який перетворено одну школу в центральній Франції. Арештовано їх на основі декрету з жовтня 1958 року, проголошеного тоді для боротьби із арабськими націоналістами. Французькі націоналісти були тоді захоплені тим декретом, що дозволяв без суду затримати „небезпечні і підозрілі" особи спершу на 48 годин, потім на 2 тижні, з тим, що адміністраційний суд міг продовжити їх притримання на дальших два тижні. Гадають, що число арештованих правих французьких націоналістів ще збільшиться і що всі вони будуть затримані в кацеті до кінця переговорів з альжирськими арабами. Тим часом на цій конференції лідер альжирської делеґації Белькаце Крім гостро виступив проти ідеї поділу Альжиру у випадку, якщо плебісцит висловиться проти дальшого зв'язку Альжиру з Францією. Але водночас він висловив готовість переговорювати відразу про різні можливості „конструктивної співпраці" самостійного Альжиру із Францією. У згоді арабських націоналістів на передискутування цієї справи з французами, як також в їх згоді на ведення переговорів у повній тайні, з виключенням пропаґанди, західні обсерватори почали оцінювати шанси цієї конференції з більшими надіями, як це робили спершу.

У СВІТІ

● **У подорожі до південої Азії** віце - президент Линдон Джансон стосував пропаґандивну тактику американських кандидатів під час різних виборів: зупиняв авто, висідав і, вмішуючись в юрбу, стискав руки „сірих людей". На Філіппінах, у В'єтнамі, Сіямі та на Формозі це всім дуже подобалось і збільшувало популярність Джансона. Але перед виїздом до Індії порадили йому не робити такого, а вітатися — складаючи руки, як до молитви. Він так і робив.

● **Шотляндська поліція** безцеремонно поводилась з пацифістичними демонстрантами, які поклались на шляху до американської атомово-морської бази в Голі Лач, щоб не допустити туди авта з хлібом. 50 поліціянтів скидали демонстрантів зі шляху в рів, а тих, що противились — арештували.

● **У Ляосі,** впродовж п'ятьох конференцій між представниками королівського війська і комуністів не осягнено ніякого позитивного висліду, бо комуністи настоювали, щоби говорити виключно про політичний вигляд майбутнього уряду, а існуючий уряд і його військове командування хотіло спершу забезпечити тривкість військового перемир'я.

● **В Сіямі** арештовано росіянина Тому Вултакова з тамошньої фільмової компанії за участь у комуністичній змові проти сіямського режиму в північно-східній частині краю, що межує з Ляосом.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

З позиції слабости

Покійний державний секретар Джан Фостер Даллес не створив ніякої теорії, а тільки схопив у коротку, прецизну формулу давню відому правду, що переговорювати з противником треба не тоді, коли дана сторона є слаба, а тоді, коли вона має безпосередньо за собою великі успіхи, коли має в руках поважні військові, морально-політичні й економічні атути. Коли Доллес твердив, що супроти большевиків треба завжди виходити „з позицій сили", то це страшенне дратувало їх, і ця лють Москви була найкращим доказом, що він мав рацію. Нема, здається, нині ні одного дійсного знавця совєтських справ, який заперечував би, що єдиним арґументом, який має для кремлівських диктаторів переконливе значення, є арґумент сили. І напевно нема ні одного дипломата із знанням всесвітньої історії та сучасного світу, який не знав би, що коли Москва вважає, що хтось слабий, то це для неї тільки заохота для шантажу, наступу, атаки, але ні в якому разі не для поступок.

Президент Кеннеді, рішившися на зустріч із Нікітою Хрущовим в днях 3 - 4 червня у Відні, зробив подвійну помилку: не тільки тому, що взагалі безпосередні зустрічі американського президента з московським диктатором не приносять ні чести, ні користи американській державі, нації і вільному світові, але ще й тому, що особливо тепер якнайгірший час для такої зустрічі. Можна мати різні погляди на причини закордонних невдач Америки за чотири перших місяці цього року: можна казати, що зовнішньо - політичні турботи нової адміністрації прийшли у спадщині по адміністрації Д. Д. Айзенгавера, — можна скидати вину на „нещасливі обставини", — можна казати, що головну вину несуть американські союзники, а не сама Америка, — але не можна заперечити самого факту невдач. Вони сталися в Ляосі й на Кубі, вони мали місце на останній сесії Генеральної Асамблеї ОН, де зроблено зайві поступки комуністам, вони виявилися в фальшивих надіях на Женевську атомову конференцію. І вже в останньому часі, після проголошення тієї американсько - совєтської вершинної конференції у Відні, престиж Америки в очах большевиків потерпів унаслідок жалюгідних расових авантюр в Алабамі і внаслідок невдачі американської дипломатії в першій стадії Женевської конференції у справі Ляосу. До того ще доходять вістки, що французькі політичні кола прикро вражені, що президент Кеннеді сполучив свою подорож до Відня на побачення з Хрущовим із подорожжю до Парижу на побачення з президентом де Голем, бо — мовляв — таким чином ці паризькі наради відходять наче автоматично в тінь, притолочені віденською сенсацією.

Таким чином, з якого б боку не підходити до наради Кеннеді - Хрущова — вона виглядатиме для Америки в поганому світлі. Її негативи такі яскраві, що просто трудно знайти прихильний і позитивний у справі тієї наради голос в поважній американській пресі. Самі керівні американські чинники не очікують від тієї зустрічі ніякої користи: останні півофіційні заяви вказують виразно на тенденцію поменшити значення цієї події і протидіяти можливим перебільшеним надіям. Але й скромний вислів самого Президента в розмові з совєтськими журналістами у Білому Домі в минулий понеділок, що він сподівається осягнути із розмови з Хрущовим „краще взаємне зрозуміння", але, що — зрештою — до порозуміння ще „далека дорога", — навіть те скромне сподівання ніяк не виправдує знехтування давньої правильної думки про зв'язок з Москвою тільки за посередництвом дипломатів, не анґажуючи в той зв'язок безпосередньо особи президента З'єдинених Держав Америки.

Чуємо, що президент Кеннеді хоче переконати Хрущова, що американський терпець має свої межі й небезпечно провокувати Америку новими аґресивними діями, особливо на терені Берліну. Хрущова переконують не слова, а діла. Американські діла в останніх місяцях були невдалі й не виявили їх дійсної сили. Їхати до Відня, щоб переконувати Хрущова з власних позицій слабости — це велике непорозуміння.

Комуністи у ЗДА

Кожну спробу замирення, кожну передишку чи хвилю коекзистенції, що наставали у взаєминах між Совєтами і країнами західнього світу протягом останніх десятиріч, Москва і керований нею міжнародній комунізм використовували завжди й неминуче для посилення комуністичної підривної і шпигунської роботи в усіх тих країнах, уряди яких погодилися на таке чи інше „співіснування" чи хоч би тільки „культурну виміну".

За директивами з Москви зактивізувалися також і американські комуністи, особливо останніми місяцями, рівночасно з тим, як совєтський уряд почав виступати з різними коекзистенційними заявами у відношенні до ЗДА. Згідно з секретним звідомленням директора Еф-Бі-Ай Дж. Едґара Гувера, опублікованим частинно в суботу 20-го травня ц. р., комуністи збільшили не тільки свою аґресивну шпигунську діяльність у ЗДА, але водночас із цим переорганізували, помножили й посилили свої „контакти" з громадянством, звертаючи головну увагу передусім на молодь і інфільтруючи індустрію та робітничі професійні спілки. Під сучасну пору комуністи „працюють" активно в таких ділянках, як молодечі організації, радіо, телевізія, кінова індустрія, церква, школа, виховні і культурні організації, преса, різні меншостеві національні групи й ін. Їх підтримують морально і фінансово, свідомо або й несвідомо, різні самородні „пацифісти" і навіть особи з-поміж американських багатіїв та видатних діячів.

Особливу увагу звернула компартія ЗДА на американських негрів. Гувер наводить докази й дані, що негритянські демонстрації, зокрема т. зв. сидячі страйки, були організовані і використовувані комуністами для пропаґандивних і підривних цілей.

Посилена активність комуністів викликає щораз більше занепокоєння серед американського громадянства. Провідні діячі виступають уже не тільки з оправданими пересторогами, але й з рішучими закликами до протидії, найперше до боротьби з байдужістю чи применшуванням комуністичної загрози й іншими тривожними явищами, наявними у теперішній американській дійсності.

Забирають останню корову

Малий листочок паперу совєтської поганої продукції, записаний невправним фіолетним письмом. Пише 14-літня дівчинка до своїх рідних у ЗДА, дякуючи своїм вуйкам і двоюрідним сестричкам за надісланий до „краю" пакунок. А в листі коротке, лаконічне речення: „Нашу корову взяли до колгоспу, а лишилася ялівка, але не знаємо, чи буде тільна, чи ні".

Для пояснення треба додати, що поданий авторкою листа факт стосується родини з п'ятьох осіб: троє старших і двоє дітей, що для них забрана до колгоспу корова була єдиною „кормителькою", рятунком від звичайного у совєтському „раю" недоїдання, а то й голоду. Тепер позбавлена ця родина вже й цієї останньої ложки молока.

А дістється це на 44-му році існування „радянської влади" в той час, коли з України й інших совєтських колоній - республік видушують більйони рублів на продукцію ракет і „спутніків", коли, відбираючи в людей останню корову, засипають награбованим від населення маслом, м'ясом і іншими продуктами кастрівську Кубу, ґізенґівське Конґо та інші країни світу, щоб і там встановити комуністичний „рай".

СТАТИСТИКА І ДІЙСНІСТЬ

„Радянська Україна" з 27 квітня ц. р. опублікувала повідомлення Статистичного Управління при Раді Міністрів УССР про виконання промисловістю України пляну першого кварталу 1961-го року.

У повідомленні читаємо:

„Працівники промисловости Української Республіки успішно виконали плян першого кварталу 1961 р. по валовій (гуртовій — ред.) продукції і по більшості найважливіших виробів. Плян валової продукції виконано на — 101%. Промисловість рад народного господарства в цілому по республіці перевиконала квартальний план випуску валової продукції, однак з 14 раднаргоспів 3 раднаргоспи — Вінницький, Полтавський і Черкаський — недовиконали пляну. Промисловість місцевих рад в цілому виконала плян на 102%. Трохи недовиконали план підприємства Дніпропетровського, Луганського, Херсонського, і Полтавського облвиконкомів".

Хоч це тільки звіт за перший квартал, все таки, з огляду на те, що він має всі характеристичні риси річних звітів, вже тепер можна його скоментувати.

Перше, що є прикметне для всіх такого роду совєтських звідомлень, це те, що завжди в них говориться про виконання чи перевиконання по гуртовій продукції, а рідко коли зустрічається звідомлення по всій номенклятурі (для всіх видів товарів).

Хрущов у своїй промові на червневому (1959 р.) пленумі ЦК КПСС сам подав ключ до того, як можна розуміти те виконання підприємством пляну гуртової продукції. Він подав, як приклад, мебльову фабрику, яка звітувала, що вона виконала плян гуртової продукції. Згадана фабрика має виробити за рік крісел і стільців на 1 мільйон рублів. Одно крісло коштує 50 рублів, а один стілець — 5 рублів. Щоб виконати плян по виробництву крісел, їй вистачить випродукувати тільки 20.000 крісел. При недостачі матеріялу в СССР фабриці вигідніше й легше випродукувати 20.000 крісел, ніж 200.000 стільців. При цьому, звичайно, терплять інтереси населення, яке не має можливости купувати дорогі крісла.

Про цю обставину треба завжди пам'ятати, бо плян гуртової продукції устійнюється в СССР в грошах для кожного підприємства. За „виконанням" пляну гуртової продукції можуть скриватися великі недостачі в тих районах, де є підприємства, які продукують вироби великої вартости (маґістральні тепловози, силові трансформатори, гідротурбіни і т. п.), бо тоді навіть одна така одиниця, вироблена понад плян, покриває недобір десятків підприємств, що продукують взуття, одяг, харчові продукти. Такий власне випадок маємо у вгорі згаданому звідомленні, яке стверджує, що Вінницький, Полтавський і Черкаський раднаргоспи не виконали квартального пляну. Власне в тих раднаргоспах немає „ґіґантів" промисловости, надплянова продукція яких могла б замаскувати недобір у продукції решти підприємств.

Цей факт виступає ще яскравіше у місцевій промисловості, де назагал підприємства невеликі, зате виробляють найбільше товарів широкого вжитку. І тут ствердження, що промисловість 4 облвиконкомів не виконала пляну, має свою вимову.

Коли застановитись над причинами недовиконання, то їх є багато і вони існують постійно, а до існуючих вже в останньому часі долучились ще нові.

Одним із них є „політехнічне навчання молоді", яке полягає в тому, що промислові підприємства беруть „шефство" над школами, улаштовують для них майстерні, висилають своїх робітників для інструктажу школярів або відступають шкільній молоді місця для практики. Все це, очевидно, відриває робітника від його фахової праці, забирає йому час, і вже було багато нарікань на те, що внаслідок того, що шкільна дітвора ходить по підприємствах, виробництво терпить.

Другим лихом промислових підприємств є т. зв. допомога сільському господарству. Після того, як на січневому пленумі стверджено катастрофальний стан сільського господарства внаслідок недостачі машин, з ініціятиви одного із ніжинських заводів промислові підприємства почали соціялістичне змагання у продукції машин і механізмів для сільського господарства. Це, ясно, додатково обтяжує робітників тих підприємств, і вони або не виконують своїх плянів, або не помагають сільському господарству. Все це несерйозна робота, все це аматорщина і „штурмівщина", яку можна було робити хіба в перші роки совєтського режиму.

Згадане на вступі статистичне повідомлення подає ще одну цікаву відомість: Україна випродукувала у першому кварталі 1961-го року 137.000 тонн м'яса (з державних ресурсів сировини), що становить тільки 80% кількости м'яса, випродуковано у першому кварталі 1960-го року.

Ця інформація потверджує нашу думку, що Україна виконала плян виробництва м'яса 1960 року лише завдяки тому, що на основі „указу" Президії Верховного Совєту УССР з 11. 8. 1959 р. про „заборону утримання худоби в особистій власності..." колгоспи і радгоспи викупили худобу в приватних осіб, які, боячись примусового викупу по низьких цінах, воліли „добровільно" продати худобу по трохи вищих цінах.

Закуплену у приватників у 1960 р. худобу в звідомленнях подано як „державні ресурси сировини", але, внаслідок забиття тої худоби у 1960 р. на м'ясо, кількість поголів'я зменшилась, не було приплоду від тої худоби, і . . . другий раз її забити, щоб знову виконати плян, вже не можна було. Тому то такий високий процент недовиконання пляну виробництва м'яса у першому кварталі 1961 р.

Недовиконання пляну виробництва м'яса Україною в першому кварталі, а також падіж худоби з голоду, внаслідок недостачі кормів, спричинив недовиконання союзного пляну продукції м'яса у першому кварталі 1960 р. За даними Центрального Статистичного Управління СССР, союзний плян продукції м'яса в тому кварталі становить тільки 87% того, що випродуковано у першому кварталі 1960-го року.

Отже, вигляди на продукцію м'яса в цілому СССР у 1961-му році не надто рожеві.

абв.

ШЕВЧЕНКО

АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

НОВІ ПЕРЕКЛАДИ У В-ВІ В ЛОНДОНІ

(Переклад Віри Річ — Лондон 1961 рік)

В Англії дотепер вийшла лише одна невелика книжка перекладів поезій Т. Шевченка. Було це в 1911 р., коли E. L. Voynich видала: „Six lyrics from Ruthenian of Taras Shevchenko".

Треба було чекати повних 50 років, щоб появилося поважніше видання перекладів поезій Т. Шевченка.

Це завдання взяла на себе молода англійка Віра Річ, студентка університету в Лондоні.

Під впливом новоприбулої еміґрації, Віра Річ „українізувалась". Вона змінила своє прізвище, стала цікавитись життям українців, почала вивчати українську мову, читати історію України і, обдарована поетичним таланом, взялася до перекладів поезій Т. Шевченка.

Спочатку перекладала менші поезії: „Ой три шляхи", „Заповіт", „І небо невмите" та ін. Потім переклала поему „Кавказ", яка була вміщена в 1 числі „The Ukrainian Reviev" London 1959 р. Стор. 49-53. Нарешті появилась більша її праця, книжка на 160 сторінок під назвою „Song out of Darkness", В книжці вміщено 38 поезій, між ними „Тарасова Ніч", „Гамалія", „Розрита Могила", „Наймичка", „Чигирин", „Сон" і інші. Видала її англійська фірма: The Mitre Press.

Видання цієї книжечки не могла взяти на себе українська громада в Лондоні, а тому довелося звернутися до англійської фірми. Може це й краще.

Ми стало шукаємо між чужими людьми прихильних нам осіб і дорожимо ними. Рідко серед чужинців знаходимо таких, які пером підтримують наші національні змагання та пишуть книги з українською тематикою.

Зі свічкою в руках треба шукати чужинців, які з доброї волі бралися б до перекладів поезій українських авторів. Такою є власно Віра Річ.

Наш обов'язок — підтримати Віру Річ не лише листовно, виявляючи їй признання, що взялася до перекладів поезій Т. Шевченка, але й поширенням її книжки, особливо актуальної в 100-річчя смерти Т. Шевченка.

Наші багаті установи могли б закупити по кільканадцять примірників і роздати їх чужинцям або молоді, що має добрі успіхи в школах.

Українські книгарні також могли б замовити певну кількість, тим більше, що до 12 примірників уділюється 33% опусту, а понад те число 40%. Ціна книжки $2.50.

Переклади Віри Річ, припускаю, добрі. Мавши ще 17 літ (тепер має 24 роки), вона дістала на конкурсі нагороду за найкращу ориґінальну поезію.

Фірма, яка видає її переклади, заповажна, щоб друкувати поезії без докладної консультації.

Адреса Віри Річ: Miss Vira Rich., 99 Vera Avenue., London n. 21. England.

Адреса видавництва: The Mitre Press. Mitre Street. London. E. C. 3. England.

Л. Бачинський

Б. Галайчук

БРАЗИЛІЯ ВИЗНАЛА СОВЄТСЬКОГО САТЕЛІТА

Буенос Айрес. — Анрі Ремон, журналіст арґентинського походження, був кореспондентом Юнайтед Пресс у Гавані. Під час недавнього повстанського десанту був арештований, але пізніше звільнений під тиском латино-американських амбасадорів; тепер працює у Вашинґтоні. Не грішить глибиною думки, але, добре ознайомлений з відносинами на Кубі, вміло окреслює реакцію латино-американської частини дипломатичного корпусу у Вашинґтоні на розвиток подій, в першу чергу на проголошення Куби „соціялістичною" республікою.

„Була це жахлива помилка Кастра, яка повинна справити враження на багатьох людей у Латинській Америці, — заявив один видатний латино-американський дипломат, який, — додає Ремон — дотепер симпатизував Кастрові"! Вважаємо, що було непрощенною помилкою для некомуністичного дипломата виявляти прихильність до Кастра аж до 1 травня 1961 року — але не розуміємо, в чому мала бути помилка Кастра. У міжнародній політиці постійно чергуються дві фази — динамічна і статична: боротьба за здобуття нових позицій і правне закріплення здобутих позицій. Так було у В'єтнамі (спершу збройне опанування „добровольцями", опісля Женевська конференція і „паралеля"!), так є тепер у Ляосі. Раз комуністи опанували кубинську державу, йде їм лише про те, щоб здобути міжнародне визнання цього нового стану посідання. Перший зондаж у тому напрямі зробив Равль Кастро після повороту з Москви, пропонуючи досить виразно Вашинґтонові замирення — очевидно, на базі „статус кво". Вашинґтон відкинув цю пропозицію, підкреслюючи — цілком слушно, — що справа не в спорі між двома державами, а в безпеці континенту; гаванському чи, стисліше кажучи, московському урядові прийшлося чекати підхожої нагоди. Невдалий повстанський десант дав доказ американської інтервенції, крім того підкосив американський престиж. Винятково корисна, може неповторна нагода, „закріпити здобутки революції" дипломатично, щоб осягнути міжнародне визнання комуністичного режиму на Кубі — і тим самим права громадянства на Західній півкулі.

Комуністичний плян має всі вигляди на успіх, бо проголошення соціялістичної республіки викликало реакцію лише в протикомуністичному секторі, а не в урядових колах. Веляско Ібарра зустрівся з гострою критикою еквадорійських консерватистів. Жаніо Квадрос — бразилійських католиків та інших кол, але ані один, ні другий не рахуються з тим. Перший не змінив своєї лінії, другий кинув нечуваний виклик громадській опінії свого народу, цілому континентові, цілому Заходові; заява бразилійського міністра закордон. справ Альфонса Аріноса перед сенатською комісією закордонних справ перейшла всі сподівання.

Для нього міродатною є не офіційна заява Кастра з 1-го травня, а приватна інформація, яку він дістав у кубинській амбасаді в Бразилії — і на основі такого дивного джерела Арінос стверджує категорично: „Кубу не проголошувано формально соціялістичною державою . . . кубинська революція досі ще не окреслила своєї системи". Виходило б, що до формального проголошення устрою без репрезентативних органів, навіть типу Верховного Совєту, компетентний є не диктатор, чи пак „батько" кубинського народу, а лише амбасадор чи може атташе пропаґанди кубинської амбасади.

Зрештою, коли б проголошено новий режим „леґально" — що тоді? „Бразилійський уряд не боїться заявити відверто — устами міністра закордонних справ, — що уважатиме леґітимним на континенті будь-який соціялістичний режим, який не буде пов'язаний з совєтською системою". „Будь-який", тобто не лише поміркований - соціялістичний типу індійського, індонезійського, але навіть скопійований з совєтського. Куба має право ввести у себе совєтський устрій, аби лише не включилася до совєтської системи.

Що розуміє він під совєтською системою: совєтський бльок чи совєтську федерацію? За другою гіпотезою промовляють два досить виразні натяки. Перше: Арінос чітко відрізняє два поняття: „совєтська система" і „система міжнародного комунізму" — з чого виходило б, що під другою розуміє він бльок, тобто відношення міжнародного — не внутрішньоправного! — характеру. Друге, він признає, що на Кубі є „російський вплив" („з вини ЗДА" — не забув додати!), а відомо, що, наприклад, Польща чи Чехо - Словаччина формально суверенні і їх відношення до СССР обмежується звичайнісіньким — „впливом".

Якщо накинемо бразилійському міністрові закордонних справ думки, яких він не хотів висловити, нехай вибачає: не наша вина, що він постійно каламутить воду, облегшуючи роботу рибалкам з Гавани та Москви. З контексту його заяви виходить, що Квадрос визнає існування на Західній гемісфері „соціялістичної" республіки „під російським впливом" — тобто такої самої держави, як Чехо - Словацька Соціялістична Республіка — як відомо, єдиний сателіт, який уже є не „народною" а „соціялістичною" республікою. Вистачить, щоб не було Кубинської ССР, щоб Куба не ввійшла в склад СССР . . .

ЛИПА

Вишнями, ліщиною і липою
Часто сню про юність дорогу
І у сні, немов дитина, хлипаю,
Чуючи життя свого снагу.

Вишеньку ізрізав
хтось на пужально,
А ліщину стято на вудки,
Тільки липу й досі
не поважано
Силою зухвалої руки.

І, ось мати вже мені заварює
З липового цвіту жовтий чай,
Я впиваюсь медовою парою
Перед тим, як пить
його почать.

На столі стоять
чашки полив'яні,
А під рушником пахущий хліб,
І на табуретках,
дещо скривлених
Всілося нас — четверо осіб.

Чаювали ми, налиті втомою,
Брат Михайло закурив махру,
Дим над нами
зупинився комою
І у стелю врізався стару.

За вікном десь
чувся окрик одуда
І зозулі радісне ку-ку . . .
У моїй душі і досі молодо
Липа розцвіта, як у садку.

ВАС. ДУБИНА

Володимир Жила

ЛІТЕРАТУРНО - ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ ІВАНА ФРАНКА

(7)

Франко бачить у Шевченковій творчості пристрасну любов до України і рівночасно велику любов до людини, до всіх тих, що терплять й шукають правди й справедливости.

Франко найкращої думки про Шевченка, він вважає, що „найвищі ідеї, найрадикальніші думки його доби злиюваються в Шевченковій поезії нероздільно з народним змістом. Він є немов великий факел з українського воску, що світиться найяснішим і найчистішим вогнем европейського поступу, факел, що освітлює цілий новітній розвиток української літератури"[41].

Отож, ми більше переконані, що наша теза, поставлена на початку цієї розвідки, а саме, що естетичні погляди Франка формувалися безпосередньо під впливом Шевченка, є правильна, це доказує кожна й найменша літературно - критична розвідка Франка про Шевченка. Франко черпав мистецькі скарби з творчости Шевченка, вивчав його методи, застосовував їх у своїй творчості, доповнював їх і вдосконалював, додаючи їм якнайкращий вияв в роки наукового реалізму, що розквітав на початку XX століття.

Франко з великою пошаною ставився також і до Лесі Українки. „Її поема „Давня казка", писав Франко, — без сумніву, одна з найкращих і найхарактерніших окрас нашої літератури. В наших часах загального рознервовання і екстраваґанції, в часах, коли скрізь лунає аж лящить поклик „штука для штуки" (1898 рік — В. Ж.) аж чудно якось із уст поета почути такі тверезі та здорові погляди на задачу і вагу поезії, які висказує тут наша авторка"[42]. Франко захоплювався також і іншими творами Лесі, а передусім її естетичними засобами, поетичною красою та глибокою ідейністю. Він стверджував, що „найкращі писання Лесі Українки ідейні, але зовсім не тенденційні"[43].

Тут варто зупинитися ще над одним питанням, а саме над питанням ідейности й тенденційности, яке, без сумніву, є невід'ємною частиною Франкових естетичних поглядів. Франко вважав, що поетичний твір є „ідейним тільки тоді, коли в його основі лежить якийсь живий образ, факт, враження, чуття автора"[44]. Тепер друга проблема, а саме, що цей ідейний скарб треба передати читачеві, треба збагатити його душу, треба перенести його в сферу ідейного світу автора. Все це виконує, як каже Франко, „поетична техніка, оперта на законах психологічної перцепції і асоціяції"[45]. Однак, ця поетична техніка залежить від таланту поета, що „. . . малюючи нам конкретні і яркі образи, рівночасно вміє торкати ті таємні струни нашої душі, що озиваються тільки в хвилі нашого власного, безпосереднього щастя або горя. Він, — писав Франко, має ключ до скарбниці наших найглибших зворушень, він розбуджує в нашій душі такі сили і пориви, що без нього може й довіку дрімали б на дні або піднялись би тільки в якихсь надзвичайних хвилях. Він збагачує нашу думку зворушеннями могутніми . . . робить нас горожанами вищого, ідейного світу""[46]. І це саме Франко називає ідейністю твору, що не є ані примішкою, ані зовнішньою манифестацією, а глибоко пережитим виявом душі автора, „образом його індивідуальности"[47].

„Тенденційна поезія, — як твердить Франко, — виходить з іншої основи й доходить до іншої цілі". „Тенденційний поет, — продовжує він, — може бути знаменитим віртуозом поетичної техніки, та проте його твір блищить, а не гріє, значить не осягає того, що повинна осягти правдива поезія"[48]. І так Франко виступає рішуче проти тенденційности й безідейности в поезії. Він не хоче бачити в поезії лише гри слів, він не бажає в поезії лише „барвистих декорацій", а навпаки він домагається від поезії живих і реальних фактів з відповідною ідейною основою, в противному випадку ми матимемо лише тенденцію, що розходиться з доцільністю і призначенням поезії. І тут Франко висуває поняття духової красоти й ідейної гармонії. Він пише: „Поетична красота, це не є сама красота поетичної форми, ані нагромадження якихось нібито естетичних і гарних образів, ані комбінація гучних слів. Усі ті складники тільки тоді творять дійсну красоту, коли являються частинами вищої цілости духової красоти, ідейної гармонії"[49].

Здавалося б, що вичерпавши всі найосновніші фактори, які в той чи інший спосіб причинилися до оформлення літературно - естетичних поглядів Франка, ми вже виконали наше скромне бажання дати спробу характеристики справжнього Франка, такого, як він був і творив, а не такого, як ми чи совєтська літературна критика хотіли б його бачити. І тут саме хочемо спочатку подати, а згодом передискутувати ті арґументи, які совєтська критика називає помилками Франка чи його ідеологічною непослідовністю, чи як вони часто називають нерозумінням деяких російських письменників і їх напрямів. А Франко був великою індивідуальністю, жив в умовах конституційної монархії і тому висловлювався так, як йому диктував його могутній розум і палке серце, керувався високо виробленим естетичним смаком в літературній критиці, а в літературно-естетичній аналізі вживав тодішніх наукових методів, які він стосував послідовно.

[41] І. Франко, „Т. Шевченко і його Заповіт".

[42] Іван Франко, „Леся Українка", УНВ, том 3, Львів, 1898, стор. 22.

[43] Там же, стор. 25.

[44] Там же, стор. 25.

[45] Там же, стор. 26.

[46] Там же, стор. 26.

[47] Там же, стор. 26.

[48] Там же, стор. 26-27.

[49] Там же, стор. 27.

Шевченківське Свято в Коговзі, Н. Й.

23-го квітня заходом Відділу Українського Конґресового Комітету відбувся святочний концерт для вшанування сторіччя смерти Пророка України Т. Шевченка. В програмі свята місцевий хор під проводом п. Петра Бачинського відспівав три пісні „Думи мої" Е. Козака, „Сонце заходить" — М. Роздольського, „Реве та стогне Дніпр широкий" — слова Шевченка. В хорі крім старших членів, ми побачили на сцені нашу молодь з гайскулів. Це дуже відрадне явище і очевидна заслуга диригента, що зумів зорганізувати і заохотити їх співати з старшими в хорі. Доповідь українською мовою виголосив інж. Роман Галькевич, а англійською учитель української парохіяльної школи Мирон Ткач. Обидві доповіді були добре виголошені й змістовні.

Деклямацію поеми „Тополя" виголосила по-мистецьки пані Ол. Боднар з Трой. Своїм ніжним голосом і чутливістю в інтерпретації полонила слухачів. Дуже приємне і миле враження на присутніх зробив виступ молодого піяніста, учня з Трой, Любомира Крушельницького. У його виконанні були Дефалля „Танок вогню", Нижанківського „Лірницька пісня" і Шопена „Фантазія - Імпромпту". Мистецьким виконанням творів п. Крушельницький показав високу клясу гри на піяні. За це слухачі рясно винагородили його гучними оплесками.

На закінчення імпрези гурток пластунок з участю хлопців провів інсценізацію „Гамалія", що добре підготовив п. Василь Боднар з Трой. Свято закінчено співом національного гимну.

Треба зазначити, що українська громада з Трой взяла чисельну участь в святі.

Під час перерви святочного концерту касир місцевого комітету будови пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні п. Ярослав Білас закликав громадянство до складання щедрих пожертв на цю ціль. Цього самого дня рано в церкві парох о. д-р П. Івахів, як почесний голова комітету, проголосив про початок збіркової акції.

В перших днях збірки склали говівкою або деклярували пожертви установи й громадяни:

Братство св. Апостолів Петра й Павла, Відд. 57 УНС $250, Союз Українок, Відділ 34 $200, Український Американський Горож. Клюб $200, Відділ УККА $100. По $25: В. Люблянецький, М. Апостол, Ст. Гавришко, Гр. Кушнір, М. Савків, Р. Галькевич, Я. Білас, Ю. Бачинський, М. Кухар, І. Куфель, І. Ротко, В. Партика і О. Левицький. Р. Мацюк $20. О. Омецінський $15. По $10: о. д-р П. Івахів, Гр. Недільський, В. Сташко, В. Ґоґоша, В. Семенович. О. Ґоґоша $5.

Управа місцевого комітету будови пам'ятника Т. Шевченка, вибрана з делеґатів поодиноких установ в такому складі:

о. д-р П. Івахів — почесний голова, Мих. Апостол — діючий голова, Анна Ґоґоша — заст. голови, Олег Омецінський — секретар, Ярослав Білас — касир, Василь Люблянецький, Іван Ротко, Ольга Коник і Володимир Партика — члени.

Громадянство м. Коговз з належним зрозумінням поставилось до цього великого діла і це дає запоруку, що збіркова акція закінчиться повним успіхом.

в.-ий.

Молодь Лорейну, Огайо — в поклоні Шевченкові

Кожного року в Лорейні поминали Тараса Шевченка, але в цім ювілейнім році, особливо ґарно відзначено 100-ліття смерти найбільшого Сина України.

19-го березня місцева Пластова Група в церковній залі уладила Пластову Святочну Збірку, де пластові діти прибрали гарно вишивками портрет Шевченка, як теж на прибраних столах розложено „Кобзарі" і книжки про Шевченка різних видань. Піснями, деклямаціями і гутіркою вшанували пластові діти свойого Генія.

Тиждень пізніше 26-го березня, Школа Українознавства при українській католицькій церкві уладила в залі українського Народного Дому святочний діточий концерт в честь Т. Шевченка. В програмі: Заповіт і Садок вишневий відспівав діточий хор, збірна деклямація учнів середнього відділу.

Учениця тої ж школи Маруся Головацька заспівала „Реве та стогне" і задеклямувала „Розриту могилу". Обі точки гарно виконані. Звеличали цей діточий концерт музичними точками, учні українського Музичного Інституту в Лорейні, Тарас Горалевський на скрипці при акомпаніяменті своєї сестри Наталки і фортепіянові точки Петруся Пилипова і Ореста Стеткевича. Закінчено шкільний діточий концерт точкою „Похорони Тараса Шевченка в Каневі", яку відчитала з пієтизмом Зірка Пащин, на тлі всіх учнів, вбраних в народні строї і відспіванням „Ще не вмерла Україна". Чистий дохід з добровільних датків в сумі $25, передала Школа на будову пам'ятника Т. Шевченка.

Святкування Ювілейного Року закінчено в Лорейні великим концертом Капелі Бандуристів 15 квітня в авдиторії Гайскулу, заходами Відділу УККА, про що вже був допис в 88 ч. „Свободи". Р. Клос.

ҐРАДУАНТАМ НА ДОРОГУ!

Зближаєдься кінець шкільного року і брами американських середніх шкіл відкриються, щоб випустити сотки тисяч молоді, ґрадуантів та ґрадуанток, які по вакаціях заповнять коледжі та університети. Чимала скількість молоді українського походження закінчуватиме ц. р. теж свою науку в американських „гайскулах".

Молодь ця розпорошена по багатьох чужомовних школах, в орбіті сторонніх впливів та культур — затрачує поволі свій зв'язок з українською спільнотою, відчужується та віддалюється від української громади. Проблема та хвилює глибоко батьків та українське громадянство в ЗДА — а на сторінках преси не рідко появляються різні пляни і засоби, як зарадити лихові.

До таких засобів протидіяння відчуженню молоді належить зачислити корисний почин Окружної Ради СУА в Ню Йорку — влаштувати зустріч цьогорічних ґрадуантів, при активній співучасті Української Студентської Громади.

Ціль зустрічі ґрадуантів — встановити та нав'язати ближчий контакт поміж цьогорічними випускниками середніх шкіл, вплести одне звено більше, яке мало б єднати та скріпити духово нашу молодь на порозі їхньої життєвої мандрівки за здобування звання, по золоте руно...

Ціль зустрічі цієї — перевести символічно цю молодь в ряди організованого українського студентства, в руки представників СУСТА, які зі своєї сторони мали б завдання пояснити важливість і доцільність приналежности таактивности в українських студентських т-вах, а з часом в українській ширшій громаді.

У програмі зустрічі ґрадуантів відбути бенкет спільно із батьками та відпоручниками студентських організацій — та великий Інавгураційний Баль Ґрадуантів та Студентів до пізньої ночі.

Радість із закінчення одного періоду життя, почуття фізичної й духової зрілости, молодечі мрії та нові горизонти — це те неповторне в житті людини. И саме тому, — хотілося б, щоб наші діти цьогорічні ґрудуанти „гайскулів" пережили цю радість, хвилюючу, — в рідному окруженні, серед тепла, взаємного дові'ря, спільно із своїми однолітками та своїми батьками.

Хіба не буде ніодного батька чи матері, — які не бажали б справити своїй дитині ґрадуантові, такої радости.

Пригадаймо собі, що й ми переживали колись подібні хвилини радости й молодечого піднесення по складенні іспиту зрілости т. зв. матури — хоч це відбувалося в інших умовинах рідної землі та рідної школи. Тому до здійснення того гарного і доброго задуму повинні допомогти всі батьки цьогорічних ґрадуантів, співпраці яких жде Комітет Батьків, який підиявся цього діла.

Зголосіть йому участь в зустрічі свою і своїх дітей та активно допоможіть, щоб ця зустріч покінчилася успіхом. Допоможіть своїм дітям пережити гарну хвилю та введіть їх у коло їхніх завтрішніх товаришів — студентів. Це важливий крок на шляху до введення ваших дітей, як зрілих членів, до своєї рідної громади.

(Точніші інформації про цю зустріч були й будуть ще подані в „Свободі"). О. Д.

В НЕДІЛЮ 4-го ЧЕРВНЯ 1961 Р.

в стіни Церкви-Пам'ятника в С. Бавнд Брук, Н. Дж., що будується Українською Православною Церквою в США на молитовний спомин наших рідних та героїв і мучеників Українського Народу, зокрема ж жертв московсько-комуністичної тиранії, будуть вмуровані цеглини з катедри Св. Софії і зруйнованої ворогами нашого Народу в 1941 р. катедри Успіння Пресвятої Богородиці Києво-Печерської Лаври, — найдорожчих кожному українському серцю і найстарших віком (XI століття) святинь столиці України — Києва.

Стан будови на початку травня ц. р.

Акт вмурування цих Св. Реліквій повинен пригадати нам, а через нас і цілому вільному світу, безперебійний наступ на національно-релігійні святощі Українського Народу кожночасної Москви, яка свою вікову ненависть до нашої національно-релігійної самобутности потрапила в XX столітті виявити хижацькою руїною найславніших і найдавніших українських Храмів Божих, на чолі з Золотоверхим Михайлівським манастирем, катедрою Успіння Печерської Лаври і собором Св. Миколая в Києві та соток інших храмів по всій Україні, що їх в XVII-XVIII ст. ст. побудували й щедро прикрасили Митрополит Петро Могила, Гетьман Іван Мазепа, Славне Військо Запоріжське та інші добродії й будівничі Української Православної Церкви.

Факт, що сучасна нам безбожницька Москва руйнувала в XX ст. в першу чергу ті наші найдавніші святині, які були свідоцтвом самобутности й високої культури Українського Народу взагалі, а в ділянці церковного будівництва зокрема, і був наріжним каменем ідеї збудовання у Вільному Світі величавого Храму, на свідоцтво невміручости української національно-релігійної свідомости й безперебійности культурно-релігійної творчости нашого Народу. Тому то вмурування в стіни Церкви-Пам'ятника в США цеглин з мурів Св. Софії і з руїн катедри Св. Успіння Києво-Печерської Лаври має свій глибокий і вельмипроречистий зміст.

Сама ж урочистість 4 червня ц.р. в Бавнд Брук стане всенародньою маніфестацією наших національно-релігійних почувань та доказом нашого тісного зв'язку з дорогою нам Батьківщиною-Страдницею, а акт вмурування цеглин з мурів Св. Софії і Св.Печерської Лаври зміцнить наш духовий зв'язок з нашими братами і сестрами в Україні та посилить їхню віру в силу Божого Провидіння й близький день їхнього визволення з неволі.

Пам'ятаймо і про те, що наші брати і сестри в Україні слідкують за тим, чим ми живемо й що робимо, чи не забули з якого ми роду та чи хоч думками ми — на вольній волі сущі — обнімаємо нашого найменшого й знедоленого брата, що ще досі терпить неволю. Тому вже тепер допильнуймо, щоб кожний з нас не оминув нагоди стати учасником акту, який перед цілим світом буде свідчити, що так, як не зорати на дні моря поля, так ніхто, ніщо й ніколи не вирве з живої української душі Бога.

Та, я свідомий, що не кожний зможе бути учасником цієї великої урочистості, не кожного Господь сподобить у неділю 4 червня ц.р. поголубити власними очима дорогі цеглини, проте — кожний має повну й необмежену свободу бути душею з тими, хто в ту неділю схилятиме свої голови перед Св. Реліквіями Українського Народу. Вистарчить — поспішити стати будівничим Храму Божого, в мурах якого буде переховуватись героїчна минувшина Українського Народу — слава наших прадідів і дідів, батьків і матерів, братів і сестер, які, в найтемніші й найтяжчі дні історії народу, своєю кров'ю і життям уміли доказати свою любов до найближчого ближнього — Рідного Народу. Дні доби, в якій живемо, ще не вимагають від нас жертви життя й крови, а лише частинку з тих дочасних достатків, якими Господь так щедро обдарував усіх нас у цій країні найбільшої волі й великого добробуту. Даймо ж ту частинку на мури Храму, який будуємо на руїнах наших святинь, на кістках наших найдорожчих мучеників і героїв.

Архиєпископ МСТИСЛАВ.

Пожертви висилати на адресу:
MEMORIAL CHURCH — P. O. BOX 595,
SO. BOUND BROOK, N. J.

10-літній ювілей 16-го Відділу СУА в Твін Ситі, Мін.

Минуло вже 10-років, як жінки Твін Ситі, зорганізували відділ Союзу Українок в Америці і перебрали черг. номер 16, — своїх попередниць, жінок першої еміграції, які з різних обставин не втримали відділу.

Ідея організації такого відділу виникла у жінок української парафії св. Константина, ініціятором була п. О. Карпяк-Бенцал, в той самий час в православній пар. св. ЮріяПереможця пані В. Єрмоленко зорганізувала жінок в Союзі Українок і ось перекидаючи тюки плащів, працюючи на одній фабриці обидві ініціяторки прийшли до висновку, чому не об'єднатись і утворити в Міннеаполісі один відділ СУА. Скликали спільну нараду і в лютому 1951 року офіційно прийняли число 16 і ім'я патронки св. Княгині Ольги.

Пані М. Процай, як одна із старих членів СУА, була наче зв'язковою між двома світами і її цінні поради і поміч була завжди в пригоді. І ось 11-го лютого Управа 16-го Відділу СУА в Твін Ситі відзначала свій 10-літній ювілей, об'єднуючи його з 35-літнім Ювілеєм Об'єднання Українських Жінок в Америці — СУА.

За десять літ безкомпромісової праці на кожному відтинку вони привернули симпатії організації на терені Твін Сити і окремих членів української громади. Це дійсно соборницький Відділ. Збруч не ділить їх, вони мають одну спільну мету, і тому вони і мали на своєму ювілейному святі представників від усіх організацій і угрупувань, бо було більше 20 осіб.

Жінки були скромні, розсилаючи запрошення всім, не сподівалися на такий щирий відгук, що і відмітила з сердечною подякою пані В. Єрмоленко — секретарка Відділу.

Відкрито Ювілей співом гимну Союзу Українок, виконаним власним хором. о. Дорош прочитав молитву, благословляючи трапезу. Пані М. Петришак — референтка суспільної опіки прочитала доповідь про роботу Жіночої Організації в Америці за 35 літ. А пані К. Гуцал, містоголова дала звіт з діяльности Відділу. П-ні О. Дучимінська поінформувала про вплив жінки на родину і суспільство. Потім відспівано „Тихо, тихо Дунай воду несе" і „Союзянську музу" на слова пані Катерини Гуцал. П-ні В. Єрмоленко прочитала „Жаданні дні" — алегорію, і пані С. Глянько продекламувала „Дочка України". Далі були привітальні промови.

Містоголова п. К. Гуцал познайомила присутніх з новоприйнятими членками, припинаючи їм рожеві гвоздики, якими були в цей день відзначені всі членки Відділу. Ними були: Пані Неля Дмитришин, п. Марія Шаповал, п. Вікторія Кордуба, панна Інна Вдовенко, панна Елісавета Боровська і панна Лідія Керницька. Після того пані Катерина Гуцал відчитала чоловіків-прихильників і вірних помічників в роботі Відділу, які є членами оркестри і грають на всіх союзянських забавах, розводячи жінок з засідань, вони декоратори, збирачі одягу для посилок і дорадники, а головне — читачі жіночого журналу „Наше Життя" це: — пп. Б. Гуцал, Є. Гринишин, сот. Генсировський, Я. Давидович, С. Єрмоленко. С. Карпяк, П. Королевич, С. Луцик і Т. Петришак і К. Сольчаник.

Забава продовжувалася до першої години ранку. Не дивлячись на вечерю, буфет в доброму заряді пань спорожнів швидко, пані О. Карпяк-Бенцал і Катерина Гуцал вміли добре припрошувати гостей.

Сердечна подяка всім гостям, які відгукнулися на запрошення, всім жертводавцям та помічникам, які спричинилися до успішного переведення Ювілею.

В. Ларіна

Загальні Збори Філії Карпатського Союзу в Ню Йорку

Карпатські українці міста Ню Йорку та околиці, згуртовані в Карпатському Союзі, Філія Ню Йорк, 12-го березня відбули чергові збори в приміщенні Українського Інституту Америки. На зборах прослухано звіти про діяльність філії за минулий рік, вибрано нову управу філії, намічено плян праці на найближчі місяці та відзначено 22-гу річницю проголошення самостійности Карпатської України.

Збори, започатковані молитвою, що її відчитав о. Саболь, відкрив в присутності членів Управи, членів філії та гостей полковник Сергій Єфремов, який запросив голову централі Карпатського Союзу Вінкентія Шандора на предсідника та пані Марусю Грицюк на секретарку. Зі звітів, прочитаних окремими референтами: пані Марусі Грицюк — секретар; п. Іван Пуйо—за неприсутнього п. Михайла Боня — скарбника; та п. Імре Кардашинець — культурно освітній референт, — виявилося, що філія успічно вив'язалася зі своїх завдань в минулий рік. Сплатили борги, і придбали гроші до каси, що дало можливість філії поширити свою культурну діяльність. Звіт культурно-освітнього референта віддзеркалював похвальну працю та рядових членів, підсумував многогранну діяльність філії та відмітив позитивний відгук громадянства на імпрези, влаштовувані філією. Референт також ствердив жвавішу участь дітей в культурних імпрезах філії.

Після вислухання звітів, контрольна комісія в складі п. Юрія Костюка — голови, п. п. Михайла Копинця та Юрія Паша — членів, — одноголосно признала обсолюторію старій управі і ствердила заслуги Управи.

Збори приступили до виборів нової управи. Розглянуто запропонований п. Юрієм Костюком список кандидатів до нової управи, який з малою зміною одноголосно прийнято. До нової управи ввійшли: полковник Сергій Єфремов — голова, Василь Липцан — заступник голови, Теодор Савчур — секретар, п. Імре Кардашинець — культурно-освітній референт та п. Іван Пуйо — скарбник. Ухвалено, щоб управа згодом кооптувала собі ще одного члена до управи. Членами Контрольної Комісії залишилися: п. Юрій Костюк — голова, п. Юрій Паш — члени Контрольної Комісії та вибрано нового члена Контрольної Комісії — Юрія Грицюка.

Після виборів нової управи, д-р Шандор передав ведення загальних зборів полковникові Єфремові, висловивши повне задоволення працею філії та, побажав новій управі ще більших успіхів, закликав філію боротися проти зазіхань поодиноких еміґрантських груп на Карпатську Україну, в чому полягає одне з найважливіших завдань цієї організації.

Проголосивши збори закінченими, полк. Єфремов запросив присутніх перейти до іншої залі, де відбулося відзначення 22-ої річниці самостійности Карпатської України. Після вступного слова полк. Єфремова, о. Саболь поділився з присутніми своїми спогадами з першої збройної сутички Карпатської Січі в обороні прав Карпатської України, очевидцем якої він був. Спомини про недавно минулу історію, рідний край та героїв Карпатської Січі витиснули не одну сльозу з очей присутніх. На закінчення п. Василь Липцан висвітлив фільм „Карпатська Україна в боротьбі" з часів боїв за незалежність Карпатської України, виготовлений п. Лисюком.

І. К.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 28-го ТРАВНЯ, 1961 р.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 385, о год. 4-ій по пол. в приміщенні парохіяльної школи. — О. Дмитришин, секр.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВЕРНУВСЯ ДО ВАШИНГТОНУ

Президент Кеннеді, привітавши віце-президента Линдона Джансона (перший з правого боку), після його повороту з подорожі по країнах Азії, просить до мікрофону теж і його дружину, пані Джансон. Посередині між ними стоять конгресмен Карл Алберт, грецький амбасадор до ЗДА Алексіс С. Ліатіс і сенатор Еверетт Дірксен.

Появилося Шевченківське число „Українського Квартальника"

Ню Йорк. — Цього місяця вийшло перше (весняне) за 1961 число англомовного „Українського Квартальника", що його видає Український Конгресовий Комітет Америки. Це число видане в новому оформленні й із відбиткою мідериту Петра Холодного Молодшого „Коли ми діждемося Вашингтона", що його проєктовано в 1932 році видати, як поштову марку Української Народної Республіки для відзначення сторіччя з дня народин Джорджа Вашингтона. Шевченкові присвячені в цьому числі стаття проф. Ватсона Кірконелла „Століття Шевченка" і Богдана Кравцева „Повне видання творів Шевченка у ЗДА". На дальший зміст цього числа склалися статті: редакційна, проф. Романа Смаль Стоцького, проф. Лева Добрянського, Едварда М. Коннора та Вячеслава Давиденка. Дуже багатий і цікавий у цьому числі відділ бібліографії, в якому поміщені рецензії проф. Л. Добрянського, В. Душника, Л. Шанковського, Івана Лукача, Л. Ортинського, В. Мудрого, проф. Кларенса А. Меннінґа та проф. Василя Лева. Доповнює цей відділ українiка в американських і чужоземних періодичних виданнях.

В ШИКАГО ВШАНОВАНО ПАМ'ЯТЬ СЛ. П. Д. ГАЛИЧИНА

В 40-вий день з часу смерти сл. п. Дмитра Галичина, предсідника УНСоюзу і президента УККА, була відправлена заходом Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Шикаґо Служба Божа й Панахида за спокій душі Покійного, в яких взяли участь із своїми прапорами проводи й представники Союзових Відділів під проводом гол. радного УНСоюзу Т. Шпікули. Після Богослужень в Союзовому Домі відбулися жалобні сходини, під час яких про життя і заслуги Покійного для української справи і зокрема для УНСоюзу говорив гол. радний Т. Шпікула.

Українська Хроніка

● **Комітет пам'ятника Шевченкові в Ню Бронсвіку, Н. Дж., що його** очолює, як голова, інж. **Дмитро** Демедюк, влаштував у **суботу, дня** 13-го травня ц. р., **урочисту** академію на пошану **Тараса** Шевченка, а багатою й **оригінальною** програмою. Для **цієї академії** була видана за редакцією **Миколи** Степаненка і **дуже добре** оформлена ним спеціяльна **програмка** „Вінок Тарасові **Шевченкові**" з передруком **відповідних** резолюцій про збудування **пам'ятника** Шевченкові **у Вашинґтоні**. Згаданий комітет **видав** теж уже два числа свого **Бюлетеню**, друкованого на циклостилі.

● **Традиційний Зеленосвяточний Поклін** відбудеться в неділю дня 28-го травня ц. р. на оселі УРСоюзу в Глен Спей, Н. Й., заходом Комітету Побудови Могили - Пам'ятника Поляглим Борцям **за** Волю України. Почнеться це свято панахидою, що буде відправлена о год. 12-ій вполудне, і буде проходити на площі, виділеній для поставлення пам'ятника.

● **Комітет Будови Пластового Дому в Торонті,** очолюваний дир. Євгеном Борисом, завершив свою започатковану в 1958 році збіркову акцію закупленням великого двоповерхового Дому для Пластової Станиці в Торонті. Після деякої перебудови цей дім, вартости понад 100,000 долярів, буде відданий для вжитку Станиці, яка нараховує більше як 400 пластунів.

Читайте щоденник „Свободу"

ТАРЗАН, ч. 4652. Ворог чигає!

Мавполюд плив по похмурій дряговині, уникаючи потворних місцевих рептилій...

Вкінці він дістався на твердий грунт. Але побоювання залишилося, бо ж там була недосліджена джунгля...

І причаїлася в укритті ворожа облудна постать!